

Ik maak eten

In dit thema praten de leerlingen over eten en leren ze hoe ze een recept moeten lezen.

- In *In de klas* leren ze woorden en zinnen die passen bij handelingen in de keuken. De leerlingen breiden hun woordenschat rondom etenswaren uit en leren woorden over smaak. Ook maken ze kennis met recepten.
  - In *Naar buiten* gaan de leerlingen thuis of in een praktijklokaal aan de slag met een recept voor tomatensoep.
  - Bij *Slot* kijken de leerlingen terug op dit thema.
- Dit thema sluit aan bij het thema *Ik doe boodschappen*.

Inhoud	Nodig
<p>In de klas</p> <p>Intro</p> <ol style="list-style-type: none"> Ik leer woorden Ik praat met jou Ik luister Ik leer woorden Ik praat mee Ik praat Ik lees Ik speel het spel <p>Naar buiten</p> <ol style="list-style-type: none"> Start in de klas Naar buiten (60 minuten) Terug in de klas <p>Slot</p> <ol style="list-style-type: none"> Ik denk en ik praat 	<p>In de klas</p> <p>Voorblad</p> <ol style="list-style-type: none"> Foto's van gerechten Handleiding Binnenkring-buitenkring + Gesprekskaartjes Handleiding TPR + Voorwerpen uit de keuken Gesprekskaartjes Handleiding Praatje Praatje uit <i>Ik praat mee</i> <p>8 Gesprekskaartjes</p> <p>Naar buiten</p> <ol style="list-style-type: none"> Recept + Taalkaart <i>Ik maak eten</i>

Doelen		
Alfa A	Alfa B	Alfa C
<p>Woordenschat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent enkele woorden rond eten en boodschappen doen. 	<p>Woordenschat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent de meest voorkomende woorden rond eten en boodschappen doen. 	<p>Woordenschat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent voldoende woorden om een gesprekje te voeren over eten en boodschappen doen. • Kent voldoende woorden om eenvoudige recepten en handelingen in de keuken te begrijpen.
<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan eenvoudige vragen stellen over materialen, zoals <i>Mag ik het mes?</i> 	<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan kort reageren op vragen, zoals <i>Wat heb je nodig?</i> 	<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan aan de hand van eenvoudige vragen informatie verkrijgen, bijvoorbeeld over waar materialen te vinden zijn.

Alfa A	Alfa B	Alfa C
		<p>Spreeken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaken regelen: Kan een instructie geven aan een bekende, zoals <i>Snij de tomaat</i>. • Informele gesprekken: Kan een reactie geven op een eenvoudige mening of mededeling, bijvoorbeeld bij overleg met een klasgenoot over een samenwerkingsopdracht of over wat ze gaan doen in de pauze.
<p>Functioneel schrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan de belangrijkste woorden uit een eenvoudig recept overschrijven. 	<p>Functioneel schrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan steekwoorden opschrijven bij een eenvoudig recept. 	<p>Functioneel schrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan korte opmerkingen als geheugensteuntje voor zichzelf noteren bij een recept.

Woorden

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
<ul style="list-style-type: none"> • eten • water 	<ul style="list-style-type: none"> • appel • banaan • bord • brood • chips • ei • eten • gram • groente • heet • helpen • kaas • keuken • koken • kopen • koud • lekker • lepel • melk • pan • proeven • roeren • sap • smaken 	<ul style="list-style-type: none"> • bouillon • eet smakelijk • kruiden • olie • recept • ui • zelf

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
	<ul style="list-style-type: none"> • snijden • tomaat • vies • vis • vlees • vork • water • zoet • zout • zuur 	

In de klas

Intro

Introduceer kort het thema aan de hand van het voorblad en de leerdoelen. Gebruik hierbij eventueel een aantal afbeeldingen van doelwoorden.

1 Ik leer woorden

Nodig: Foto's van gerechten

Luister naar de docent. Wat zie je? Praat samen.

Laat foto's zien van gerechten uit verschillende landen, van het werkblad (curry, sushi, pasta, taco's, pannenkoeken en tabouleh) of nog andere. Kies dan gerechten uit landen waar leerlingen uit de klas vandaan komen. Of laat ze deze zelf meebrengen naar de les.

Voorbeeldvragen:

- Welke groenten/welk fruit/etc. zit er in dit eten?
- Welke kleur heeft het? Hoe smaakt het?
- Vind je dit lekker? Vind je dit vies?
- Hoe eet je dit? Met een vork? Met een lepel?
- Hoe maak je dit? Moet je het koken/bakken/snijden/etc.? Wat gebruik je om het te maken?
- Wie kookt bij jou thuis? Kook jij zelf?

Breng zo nodig met ondersteunende gebaren de betekenis van werkwoorden zoals 'snijden', 'met vork en mes eten' etc. aan.

Schrijf belangrijke woorden op het bord en laat de leerlingen deze woorden herhalen. Doe dit op de 'ik-wij-jij'-manier: spreek eerst zelf het woord uit, laat het woord klassikaal herhalen en laat de leerlingen het daarna individueel zeggen.

Differentiatie

- Alfa A luistert vooral of geeft antwoord met enkele woorden of ja/nee.
- Alfa B- en C-leerlingen kunnen vragen uitgebreider beantwoorden.
- Alfa C kan eventueel zelf dingen in het gesprek inbrengen.

2 Ik praat met jou

Nodig: Handleiding Binnenkring-buitenkring + Gesprekskaartjes

Gebruik de kaartjes uit de bijlage (zie bijlage). Deze woorden komen ook aan bod in het thema *Ik doe boodschappen*. Gebruik eventueel een werkvorm uit dit thema om de woorden aan te leren of te herhalen.

Luister naar de docent.

Pak één kaartje en houd de afbeelding verborgen voor de leerling. Omschrijf het kaartje zonder het woord zelf te zeggen (het 'taboewoord') en laat de klas raden. Doe dit driemaal voor.

Praat samen.

Verdeel de leerlingen in twee kringen: een binnenkring en een buitenkring.

Leid de leerlingen bij de gestuurde spreekopdracht *Binnenkring-buitenkring* (zie de handleiding). Iedere leerling in de buitenkring krijgt drie kaartjes. Laat deze leerlingen elk één kaartje omschrijven. De leerlingen in de binnenkring raden welk product er wordt omschreven.

Differentiatie

- De Alfa C-leerlingen hebben kaartjes met daarop producten. Ze beschrijven de producten, bijvoorbeeld: *Het is rood. Het is fruit. Het is rond.*
- De A/B-leerlingen raden welk product leerling C omschrijft.

3 Ik luister**Nodig: Handleiding TPR + Voorwerpen uit de keuken**

Vooraf: Zorg voor echte producten of imitatieproducten. Is er een praktijklokaal op school? Of een keukenblok? Doe deze oefening dan zo mogelijk in die ruimte.

Luister naar de docent en kijk. Doe mee.

Zeg doelwoorden en -zinnen en maak daarbij ondersteunende gebaren, bijvoorbeeld:

- *Pak de tomaat.*
- *Snij de tomaat.*
- *Roer in de pan.*

Gebruik zoveel mogelijk voorwerpen, afbeeldingen en/of handelingen om de woorden en zinnen uit te drukken. Verwijs ook naar de afbeeldingen in het leerlingmateriaal. Zorg ervoor dat alle leerlingen meedoen. De leerlingen zeggen de zinnen na of geven antwoord.

Differentiatie

- Alfa A luistert, voert handelingen uit en zegt na.
- Alfa B zegt woorden/zinnen na.
- Alfa C geeft zelf opdrachten aan klasgenoten.

4 Ik leer woorden**Nodig: Gesprekskaartjes****Maak samen een woordweb.**

Maak een woordweb van de doelwoorden op het bord. Schrijf 'eten koken' in het midden en laat de leerlingen andere woorden aandragen. Laat hen de gesprekskaartjes (zie bijlage) zien en vraag of ze het woord kennen. Geef aan welke woorden door alle leerlingen worden overgeschreven en welke woorden extra voor Alfa B/C zijn: onderstreept klankzuivere woorden, die zijn voor Alfa A.

Differentiatie

- Alfa A beantwoordt gesloten vragen. Ze schrijven de onderstreepte woorden over.
- Alfa B beantwoordt open vragen. Zij schrijven alle woorden over.
- Alfa C beantwoordt open vragen. Zij schrijven de woorden (deels) uit het hoofd.
- Alfa C maakt ook nog een woordweb rond 'boodschappen doen'.

Luister naar de docent. Zeg de docent na.

Spreek de woorden uit en laat ze herhalen door de groep en daarna door individuele leerlingen (*'ik-wij-jij'-manier*). Oefen met de uitspraak tot het goed gaat. Geef de lastiger woorden (bijvoorbeeld *keuken, snijden, roeren, groente*) extra aandacht.

5 Ik praat mee**Nodig: Handleiding Praatje****Luister naar de docent. Praat mee.**

Doe het *Praatje* (zie de handleiding). Maak ondersteunende gebaren bij woorden zoals 'snijden', 'roeren' en 'proeven'.

Ik kook soep. Tomatensoep.

Ik kook soep. Tomatensoep.

Ik snijd de tomaten.

Ik snijd de tomaten.

Ik doe water in de pan.

Ik doe water in de pan.

Even roeren in de soep.

Even roeren in de soep.

Ik proef de soep. Mmm!

Ik proef de soep. Mmm!

Die soep is erg heet.

Die soep is erg heet.

Maar hij smaakt heel erg lekker!

Maar hij smaakt heel erg lekker!

Eet smakelijk allemaal!

Eet smakelijk allemaal!

Woorden tellen.

Lees steeds één zin voor. Laat de leerlingen de woorden in deze zin tellen en het aantal vingers opsteken.

Differentiatie

- Alfa A krijgt de kortste zinnen.
- Alfa C kan ook het aantal lettergrepen aangeven.

Lees de tekst. Praat mee.

Lees het *Praatje* nog eens voor en laat de leerlingen meelesen. Lees dan nog eens voor en laat weer meepraten. Doe het *Praatje* daarna nog een keer zonder tekst erbij.

Luister naar de docent. Lees mee. Schrijf de woorden over.

Begeleid de leerlingen bij het overschrijven van woorden.

Differentiatie

- Alfa A schrijft de dikgedrukte woorden over.
- Alfa B en C gaan aan de slag met het onderdeel *Ik praat met jou*.

6 Ik praat**Nodig: Praatje uit *Ik praat mee***

Een aantal leerlingen vertelt aan het eind van dit onderdeel voor de klas hoe je het gerecht maakt. De andere leerlingen luisteren of hij/zij het goed zegt.

Door het *Praatje* hebben de leerlingen al kennis gemaakt met het recept. De leerlingen kunnen gebruik maken van het *Praatje* om de presentatie voor te bereiden.

Differentiatie

Alfa A oefent verder met het *Praatje*. Zie de instructies bij het vorige onderdeel. Geef eventueel een opname van het *Praatje* aan de Alfa A-leerlingen, zodat ze zelfstandig nog eens kunnen luisteren. Bijvoorbeeld op hun telefoon.

Luister naar de docent. Praat samen. Schrijf woorden op een briefje.

Maak gemengde groepjes van de Alfa B- en C-leerlingen. De leerlingen bereiden een presentatie voor. Dit doen ze aan de hand van de afbeeldingen en de zinnen uit het *Praatje*.

Laat de leerlingen bij elke afbeelding de juiste zin leren. Laat hen ook de gebaren leren. De leerlingen kunnen een briefje maken met een paar woorden om op te kunnen spieken bij hun de presentatie. Ondersteun hen bij het opschrijven van de zinnen of de woorden.

Variatie

Verdeel de leerlingen in groepjes en laat per groepje een of meerdere leerlingen presenteren. Dit is geschikt als veel leerlingen in de groep al een hoger (spreek)niveau hebben.

Luister naar andere leerlingen. Vertel: ik maak soep.

Nodig de Alfa C-leerlingen en de Alfa B-leerlingen die dat willen uit om het recept te presenteren voor de klas. De leerlingen kunnen hierbij hun briefje gebruiken als taalsteun.

Differentiatie

- Alfa A luistert naar de presentatie van de Alfa C-leerlingen.
- Alfa B presenteert of luistert.

7 Ik lees**Ronde 1**

Lees de teksten voor. De leerlingen luisteren (en lezen dus nog niet mee). Herhaal eventueel.

Ronde 2

Laat de leerlingen de tekst(en) lezen, zelfstandig, in duo's of onder begeleiding van de docent.

Snelle leerlingen kunnen de tekstjes ook al lezen als ze eerder klaar zijn met oefeningen in de les en lezen nu opnieuw, of doen een schrijfoefening met de teksten.

Differentiatie

- Alfa A leest de dikgedrukte woorden. De docent begeleidt bij het lezen.
- Alfa C schrijft de verhalen (uit het hoofd) over.

Ronde 3

Laat de leerlingen de inhoud van de tekstjes actief verwerken. Kies hiervoor een van de oefeningen (zie de handleiding *Lezen*).

8 Ik speel het spel**Nodig: Gesprekskaartjes****Luister naar de docent.**

Met deze oefening oefenen de leerlingen met praten over taal. Geef elke leerling een kaartje (zie bijlage) en maak duidelijk dat ze dit kaartje niet aan anderen mogen laten zien. Neem zelf ook één kaartje. Laat de leerlingen vragen beantwoorden zoals:

- *Hoeveel letters heeft het woord?*
- *Wat is de eerste letter?*
- *Wat is de laatste letter?*
- *Heeft het woord een 'a'?*
- *Is het een lang woord?*
- Etc.

Doe zo nodig voor. Oefen ook met het benoemen van welk woorddeel de meeste nadruk krijgt (de klemtoon) of uit hoeveel stukken (lettergrepen) het woord bestaat.

Speel het spel met de klas.

De leerlingen spelen het spel *Hoeveel letters?*. Dit kan klassikaal of door de leerlingen onderling gespeeld worden, afhankelijk van hoe gevorderd de leerlingen zijn. Begeleid de leerlingen bij het spelen.

Differentiatie

- Alfa A luistert/geeft antwoord.
- Alfa B en C stellen de vragen.

Naar buiten – Ik maak soep

Vooraf:

- Deze opdracht kan gekoppeld worden aan *Naar buiten* uit het thema *Ik doe boodschappen*.
- Zorg ervoor dat de leerlingen de *Naar buiten*-opdracht op papier mee kunnen nemen bij het doen van de opdracht.

9 Start in de klas**Nodig: Recept + Taalkaart *Ik maak eten*****Luister naar de docent. Kijk naar de foto's. Wat zie je? Lees de zinnen.**

Deel op losse bladen het recept uit aan de leerlingen. Bespreek samen het recept om soep te maken. Zorg ervoor dat elke leerling weet welke ingrediënten nodig zijn en wat de handelingen zoals 'snijden' en 'roeren' betekenen.

Variatie

Maak een puzzel van de receptkaartjes: maak tweetallen en geef elk tweetal een setje kaartjes. Laat ze de kaartjes in de goede volgorde leggen zodat ze een kloppend recept hebben.

Praat met leerlingen over de *Naar buiten*-opdracht: ze gaan thuis of in het praktijklokaal tomatensoep maken. Leg uit dat ze eerst boodschappen moeten doen, dit kan eventueel een extra *Naar buiten*-opdracht zijn. Leg uit dat het de bedoeling is dat ze foto's maken: tijdens het koken en van het eindproduct. Spreek eventueel af dat leerlingen de foto's opsturen naar de docent voor de volgende les. Vinden de leerlingen het lastig om foto's op te sturen? Bespreek dan hoe ze dit moeten aanpakken.

Doen ze de opdracht thuis? Leg dan uit dat ze eventueel ook samen met een ouder/verzorger soep mogen maken volgens diens recept. Het hoeft niet per se het recept te zijn uit dit materiaal.

Stap 1. Taal?

Laat de leerlingen de woorden en zinnen die ze willen onthouden hier opschrijven.

Stap 2 en 3. Hoe? Nodig?

Laat leerlingen bedenken hoe ze het gaan aanpakken en wat ze nodig hebben en laat ze dit opschrijven of aanvinken in het formulier. Wanneer gaan ze de opdracht doen en met wie? Moeten er praktische zaken geregeld worden? Willen ze bijvoorbeeld tekeningen of foto's ter steun meenemen? Maak eventueel duo's van de leerlingen als niet iedereen thuis gelegenheid heeft om te koken: koppel een Alfa A-leerling aan een B- of C-leerling.

Bespreek en laat zo veel mogelijk noteren.

Stap 4. Doen!

Laat hier aantekeningen maken voor zichzelf voor wat ze gaan doen, of waar ze op moeten letten (duidelijk praten, niet één maar drie dingen vertellen, etc., als geheugensteun). Controleer of bij elke leerling duidelijk is wat hij/zij straks moet doen: laat elke leerling vertellen waar hij gaat koken en met wie.

10 Naar buiten

Laat de leerlingen de *Naar buiten*-opdracht doen. Geef de opdracht mee als huiswerkopdracht of laat de leerlingen in het praktijklokaal de soep maken.

Variatie

Maak de soep samen met de leerlingen. Neem de ingrediënten mee en laat de leerlingen in groepjes soep bereiden. Stimuleer dat de leerlingen hierbij benoemen wat ze doen en hoe de producten heten. Laat ze elkaar eventueel opdrachten geven: *Roer de soep* etc.

11 Terug in de klas

Hoe ging het?

Bespreek met de leerlingen de activiteit na. Besteed hierbij aandacht aan de uitvoering van de opdracht, op inhoud en uitvoering, of laat presenteren. Laat ze hierbij gebruik maken van hun foto's.

- Hoe ging het boodschappen doen?
- Hoe ging het koken?
- Hoe was dat (leuk, spannend, goed, niet goed gegaan)?
- Was de soep lekker?

Laat de leerlingen de kaart invullen. Wat ging goed? Wat kan beter? Wat wil je nog leren of oefenen? De leerlingen schrijven in alle vakjes ten minste één woord.

Slot

12 Ik denk en ik praat

Denk na over de lessen.

Bespreek met de leerlingen wat ze allemaal gedaan hebben in dit thema. Bespreek wat ze er nog van weten. Vraag wat de leerlingen nog meer zouden willen weten over dit onderwerp en wat ze willen leren. Inventariseer welke woorden ze geleerd hebben in dit thema. Laat ze deze woorden in hun woordenschrift schrijven. Doe nog een activiteit met deze woorden (rendictee, taboe, sorteeroefening, etc.).

Zet kruisjes in het schema.

Laat de leerlingen kruisjes zetten in het schema. Laat leerlingen in groepjes vergelijken wat ze hebben. Of maak klassikaal een inventarisatie.

Differentiatie

Leerlingen vullen in tweetallen het schema in.